

Kariyer Karar? Verme Yetkinli?i Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kariyer Karar? Verme Yetkinli?i Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24392>

Özet

Kariyer Karar? Verme Yetkinli?i Ölçe?i (KVVÖ), üniversite ö?rencilerinin kariyer karar verme süreçlerinde kendilerini ne kadar yeterli gördüklerini ölçmek amacıyla geli?tirilmis? özgün bir psikometrik araçtır. Ölçek, bireylerin kariyer geli?im görevlerini yerine getirme becerilerini de?erlendirir. 2016 y?l?nda Özlem Ula? ve ?brahim Y?ld?r?m taraf?ndan geli?tirilen bu ölçek, kariyer dan??manl??? alan?nda yap?lan çal???malara bilimsel bir katkı sa?lamay? hedeflemektedir. KVVÖ, toplam 45 maddeden olumakta ve kariyer yetkinli?ini be? farklı alt boyutta yap?land?rmaktadır.

Ölçe?in geli?tirme süreci, kapsaml? geçerlik ve güvenilirlik analizlerini içermis? olup, özellikle **Do?rulay?c? Faktör Analizi** (DFA) sonuçlar?, ölçe?in be? faktörlü yap?s?n?n teorik beklentilerle uyumlu oldu?unu göstermi?tir. Yüksek iç tutarlılk katsay?lar?, KVVÖ'nün **kariyer karar? verme yetkinli?i** düzeyini güvenilir bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Kariyer Yetkinli?i, Kariyer Karar? Verme, Likert Ölçe?i, Ölçek Geli?tirme, Üniversite Ö?rencileri, Psikolojik Dan??ma, Güvenirlik.

Yazarlar

Özlem Ula?, ?brahim Y?ld?r?m

Amaç

Kariyer Karar? Verme Yetkinli?i Ölçe?i'nin temel amacı, yüksekö?retim düzeyindeki bireylerin kariyer kararlar?n? verme süreçlerinde hissettikleri öz yeterlilik ve yetkinlik düzeylerini saptamaktır. Bu yetkinlik düzeyi, bireyin mesleki bilgiye eri?me, kendini tan?ma, kariyer plan? olumturma ve mesleki geli?meleri takip etme gibi kritik alanlardaki yeterlili?ini kapsamaktadır.

Ölçek, psikolojik dan??manlar ve rehberlik uzmanlar? için, ö?rencilerin kariyer geli?im ihtiyaçlar?n? belirlemede ve bu ihtiyaçlara yönelik hedef odaklı müdahale programlar? geli?tirmede kullan?lan de?erli bir tan? aracıdır.

Yap?

KVVÖ, bireyin kariyer geli?imini etkileyen bili?sel ve davran???sal unsurlar? içeren çok boyutlu bir yap? olan **Kariyer Karar? Verme Yetkinli?i** kavram?n? ölçmektedir. Bu yap?, tek bir üst boyuttan (kariyer yetkinli?i) ve bu üst boyutu olumturun be? temel alt boyuttan meydana gelmektedir.

Ölçe?in ölçtü?ü be? temel alt boyut ve madde say?lar? ?unlard?:

??/Meslek Bilgisi (11 madde)

Kendini Tan?ma (10 madde)

Kariyer Tercihi (6 madde)

Kariyer Plan? Olu?turma Yollar? (14 madde)

Mesleki Konular? Takip Etme (4 madde)

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?ini incelemek amac?yla, aç?mlay?c? faktör analizi (AFA) ile belirlenen be? faktörlü yap? üzerinde **Do?rulay?c? Faktör Analizi** (DFA) gerçekleştirilmi?tir. DFA, 424 üniversite ö?rencisinden olu?an ikinci bir çal??ma grubu üzerinde yap?lm??t?r. Be? boyutlu yap?ya ili?kin genel uyum katsay?lar? güçlü bir uyumu i?aret etmektedir: $\chi^2(931)=2770.62$; $p=0.00$; $\chi^2/sd = 2.98$; $NFI= .97$; $CFI = .98$; $SRMR= 0.062$ ve $RMSEA= 0.068$.

Ayr?ca, be? alt boyutun "kariyer karar? verme yetkinli?i" üst yap?s?n?n bile?enleri olup olmad??n? test etmek için ikinci düzey DFA yap?lm??t?r. 45 madde, be? alt boyut ve bir üst boyut ile temsil edilen bu modelin uyum katsay?lar? da mükemmel düzeyde bulunmu?tur: $\chi^2(936)=2876.48$; $p=0.00$; $\chi^2/sd = 3.07$; $NFI= 0.97$; $CFI = 0.98$; $SRMR=0.065$ ve $RMSEA= 0.070$. Bu sonuçlar, KVVÖ'nün yap? geçerli?inin yüksek oldu?unu ve faktör yap?s?n?n teorik olarak tutarlı oldu?unu göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirli?i, iç tutarlılık ve iki yar? test yöntemi olmak üzere iki farklı yolla hesaplanm??t?r. Ölçe?in bütünü için elde edilen **Cronbach Alpha** iç tutarlılık katsay?s? oldukça yüksektir ($\alpha = .97$). İki yar? test güvenilirlik katsay?s? ise $r_{xx} = .95$ olarak hesaplanm??t?r.

Alt boyutlar için hesaplanan güvenilirlik katsay?lar? da yüksek düzeyde tutarlılık sergilemektedir:

??/Meslek Bilgisi boyutu için: Cronbach Alpha = .91, $r_{xx} = .88$

Kendini Tan?ma boyutu için: Cronbach Alpha = .87, $r_{xx} = .79$

Kariyer Tercihi boyutu için: Cronbach Alpha = .85, $r_{xx} = .78$

Kariyer Plan? Olu?turma Yollar? boyutu için: Cronbach Alpha = .93, $r_{xx} = .86$

Mesleki Konular? Takip Etme boyutu için: Cronbach Alpha = .81, $r_{xx} = .74$

Faktör Analizi

Kariyer Karar? Verme Yetkinli?i Ölçe?i'nin faktör yap?s?, öncelikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ile belirlenmi?, ardından bu be? faktörlü yap?s?n?n do?rulanmas? amac?yla **Do?rulay?c?**

Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?. DFA sonuçlar?, ölçe?in toplam varyans? aç?klayan ve teorik olarak anlaml? olan be? ba??ms?z alt boyuttan olu?tu?unu kan?tlam??t?r.

?kinci düzey DFA ile, bu be? alt boyutun (??/Meslek Bilgisi, Kendini Tan?ma, Kariyer Tercihi, Kariyer Plan? Olu?turma Yollar? ve Mesleki Konular? Takip Etme) tamam?n?n tek bir üst boyuta, yani **Kariyer Karar? Verme Yetkinli?i** genel yap?s?na yüklendi?i ve bu modelin de mükemmel uyum sa?lad??? tespit edilmi?tir. Bu bulgu, ölçe?in hem spesifik yetkinlik alanlar?n? hem de genel kariyer yetkinli?i düzeyini ölçebilme kabiliyetini desteklemektedir.

Ölçme Arac?

Test Türü: Geli?tirme (Özgün) / Öz Bildirim Ölçe?i

Format: 45 maddeden olu?an, 5'li Likert Ölçe?i format?ndad?r.

Derecelendirme: 1 (hiç yeterli de?ilim) ile 5 (oldukça yeterliyim) aras?nda de?i?en puanlama sistemi kullan?lmaktadır.

Mevcut Dil: Türkçe

Hedef Grup: Üniversite Ö?rencileri

Ya? Grubu: Genç Yeti?kinlik (Genellikle 18-25 ya? aral???)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki üniversitelerin farklı fakülte ve bölümlerinde ö?renim gören ö?renciler üzerinde standardize edilmi?tir.

Test Metodolojisi: Kariyer Karar? Verme Yetkinli?i düzeyine ili?kin öznel de?erlendirme sa?lamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Öz Yeterlilik, Meslek Seçimi, Do?rulay?c? Faktör Analizi, Cronbach Alpha, Kariyer Planlama, Ölçme ve De?erlendirme.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Özlem Ula?

?leti?im E-posta Adresi: ozlem_ulass@hacettepe.edu.tr

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurumsal Ba?lant? Adresi: Hacettepe Üniversitesi (Özlem Ula?)

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Geli?tirme Y?I?: 2016

?zinler ve Kullan?m Ücreti: Kullan?m ?artlar? için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir:

[kariyer-karari-verme-yetkinligi-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Ula?, Ö. ve Y?ld?r?m, ?. (2016). Kariyer Karar? Verme Yetkinli?i Ölçe?i'nin geli?tirilmesi. *Türk Psikolojik Dan???ma ve Rehberlik Dergisi*, 6(45), 77-90.

Kariyer Karar? Verme Yetkinli?i Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu?tur ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

5 alt boyut ve 45 madde

??/Meslek Bilgisi (11 m)

Kendini Tan?ma (10 m)

Kariyer Tercihi (6 m)

Kariyer Plan? Olu?turma Yollar? (14 m)

Mesleki Konular? Takip Etme (4 m)